

ванъ Гелдернъ“ и други деветнайсетъ въ книгата „На острова на блаженните“, имаме творецътъ, живо отразенъ въ произведенията си и, най-сетнѣ, споменътъ за неговата личностъ, опазилъ своята чиста красота между насъ.

Взрете се въ портрета му или въ портрета, отразенъ въ поезията му, и ще намѣрите най-типични български черти. Погледъ, въ който спи безбрѣжната и мълчалива скръбъ на южнитѣ поля, чело морно и припламнало отъ творчески зной, устни дебели, „славянски“, върху които трепнатъ недомълвени слова . . . Послѣ разкрийте посрѣдствомъ собствениятъ му творения неговата психика и въ кипежа на творческия духъ, непрѣстаненъ и вѣчно буденъ — ще намѣрите чертитѣ на чистъ националенъ темпераментъ. Съ това вий ще имате една необикновено-драматически натура: Меланхолията е сплѣтена съ „знойния жадъ за живота“; поривни младенчески блѣнове се замѣнятъ отъ спокойна мечтателностъ, която отрано прѣдразполага твореца къмъ житейската нирвана на древнитѣ елини; лирикъ и епикъ; борець и поетъ-съзерцатель; днесъ пророкъ съ клетва на уста, утрѣ затворенъ въ самота художникъ. А що единъ тѣзи противорѣчия? — Самиятъ животъ, „живиятъ животъ“, както казваше той — защото наистина животътъ е пълненъ съ противорѣчия, които ржката на Бога не изглажда.

Нѣкои критици — поетътъ не особено ги обичаше — възползувани отъ негова неджгъ отричаха живота за твореца. Тѣ твърдѣха, че поетътъ „се е уединилъ въ своя замъкъ и, затворенъ, страни отъ живота“. Наистина, поетътъ е казвалъ не веднѣжъ, че за нѣжни мечти е нуженъ абсолютенъ покой, дори нѣколко пжти е цитиралъ